

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobkyně: **V. S.**, zastoupené opatrovnící M. B., pracovníci Krajského soudu v Plzni, právně zastoupené Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem v Plzni, Františkánská 7, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 11. 2004 č. j. 60 Az 99/2004 – 52,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 8. 2003 č. j. OAM-3903/VL-22-04-TZ-2003 byla žádost žalobkyně (dále i „stěžovatelka“) o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění platném v době rozhodování ve věci (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný uvedl, že na základě výpovědi žalobkyně a jejího cestovního dokladu bylo nepochybně zjištěno, že před vstupem do České republiky pobývala na území Polska. Z území Ukrajiny odcestovala legálně dne 31. 5. 2003 soukromým autobusem a přes Polsko přijela následujícího dne přes hraniční přechod Náchod do České republiky, což potvrzuje vstupní razítko v jejím cestovním pasu. Na území Polska měla žalobkyně možnost se svobodně pohybovat a vejít do kontaktu se zástupci státních orgánů tohoto státu, což např. vyplývá i z její výpovědi o průběhu celní a pasové kontroly. Žalobkyně dále uvedla,

že na území Polska autobus zastavoval na čerpací stanici, ona sama se mohla svobodně pohybovat, nikdo jí v pohybu nebránil, žádné potíže s polskými státními orgány neměla. Vyjádření žalobkyně, že o azyl v Polsku nepožádala, protože o této možnosti nevěděla, je zjevně subjektivního charakteru a nemá vliv na skutečnosti, že mohla bez objektivních překážek požádat o azyl již v Polsku, a to například v průběhu celní a pasové kontroly na státních hranicích mezi Ukrajinou a Polskem. Ze zprávy Hodnocení Polska jako bezpečné třetí země vypracované oddělením zahraničních vztahů a informací o zemích původu odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky v květnu 2003, zprávy Ministerstva zahraničních věcí České republiky č. j. U-2577/99 ze dne 15. 3. 2000, zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o situaci v oblasti dodržování lidských práv v Polsku za rok 2002 z 31.3.2003 a informací České tiskové kanceláře vyplývá, že Polsko je bezpečnou třetí zemí ve smyslu zákona o azylu, na jejímž území mohla žalobkyně o udělení azylu požádat. V případě ukončení azylového řízení v České republice má žalobkyně rovněž možnost se na území tohoto státu vrátit a o udělení azylu požádat.

Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 11. 11. 2004 č. j. 60 Az 99/2004 – 52 zamítl žalobu podanou žalobkyní proti shora citovanému rozhodnutí žalovaného. V odůvodnění rozsudku krajský soud shrnul dosavadní skutková a právní zjištění ve věci a zejména uvedl, že žalovaný se žádostí žalobkyně o udělení azylu zabýval odpovědně a svědomitě a neporušil jí namítaná ustanovení správního řádu. Žalobkyně na území České republiky vstoupila po průjezdu Polskem, a to soukromým autobusem, na území Polské republiky vešla do kontaktu se státními orgány, jednak na přechodu mezi Ukrajinou a Polskem a dále na přechodu mezi Polskem a Českou republikou. Žalobkyně se podrobila standardní kontrole cestovních dokladů, při čerpání pohonných hmot na území Polska měla možnost vystoupit z vozidla, nikdo jí nebránil v kontaktu s polskými státními orgány. Žalovaný dle krajského soudu zjistil přesně a úplně skutečný stav věci a za tímto účelem si opatřil potřebné podklady, přičemž vycházel jednak z údajů uváděných žalobkyní, a dále si opatřil zprávy o hodnocení Polska jako třetí bezpečné země, které s výpovědí žalobkyně porovnal. Polsko je Českou republikou považováno za třetí bezpečnou zemi ve smyslu ustanovení § 2 odst. 2 zákona o azylu, žalovaný nepochybil, pokud žádost žalobkyně o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou, neboť dle názoru krajského soudu byly naplněny podmínky ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Krajský soud shrnul, že žalobkyně nebyla rozhodnutím žalovaného správního orgánu zkrácena na svých právech, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl dle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen “s. ř. s.”).

Proti rozsudku Krajského soudu v Plzni podala stěžovatelka včas kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Podle názoru stěžovatelky krajský soud stejně jako žalovaný nesprávným způsobem posoudil zejména právní otázku, zda je možno na její případ vztáhnout ustanovení § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka se ve své domovské zemi dostala do finančních potíží, když si vypůjčila peníze, věřitelé k vymáhání pohledávky použili osob ze zločineckých struktur, stěžovatelka tak byla ohrožena nejenom na zdraví, ale i na životě. Pokud hledala ochranu u státních orgánů, zjistila, že i tyto jsou součástí zločineckých struktur, nezbylo jí než vycestovat ze země a požádat o azyl. Stěžovatelka je přesvědčena, že v jejím případě je dán důvod pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť patří do sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur a je těmito strukturami pronásledována a domovský stát tuto situaci toleruje. Dále má stěžovatelka za to, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování, na základě takto zjištěného skutkového stavu nebylo možno spravedlivě rozhodnout. Stěžovatelka se rovněž domnívá, že soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení

netrpělo procesní vadou, zejména nedostatečně přezkoumal napadené rozhodnutí z hlediska dodržení procesních předpisů. Stěžovatelka je přesvědčena, že rozhodnutí žalovaného neodpovídá ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu, neboť jeho odůvodnění je nedostatečné. Stěžovatelka také nesouhlasí se způsobem, jakým se krajský soud vypořádal s tvrzením žalovaného o neexistenci překážek vycestování, a domnívá se, splňuje zákonné podmínky pro jejich přiznání, když jí při vycestování zpět na Ukrajinu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení. Stěžovatelka navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek Krajského soudu v Plzni a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Žádost o udělení azylu lze zamítnout jako zjevně nedůvodnou v případech taxativně vymezených v ustanovení § 16 odst. 1 zákona o azylu. Podle § 16 odst. 1 písm. e) téhož zákona se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za třetí bezpečnou zemi nebo bezpečnou zemi původu, nebude-li prokázáno, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Legální definice bezpečné třetí země je obsažena v ustanovení § 2 odst. 2 citovaného zákona, podle kterého se bezpečnou třetí zemí rozumí stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém cizinec pobýval před vstupem na území a do kterého se může tento cizinec vrátit a požádat o udělení postavení uprchlíka podle mezinárodní smlouvy, aniž by byl vystaven pronásledování, mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu. Stát není bezpečnou třetí zemí, pokud na něj lze vztáhnout překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud neshledal oprávněným stěžovatelkou uplatněný důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) s.ř.s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky ohledně splnění podmínek pro udělení azylu krajským soudem. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována. V daném případě bylo žalovaným zjištěno, že stěžovatelka do České republiky přicestovala autobusem z Ukrajiny přes území Polska. Při cestě Polskem bylo uskutečněno několik zastávek (stěžovatelka při pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu dne 21.8.2003 uvedla, že jedna zastávka na území Polska se konala u čerpací stanice, kde vystoupila z autobusu, a autobus také zastavoval v rámci pasových a celních kontrol na hranicích), během nichž stěžovatelka měla možnost z autobusu vystoupit a požádat o udělení azylu na území Polska. Je tedy zřejmé, že stěžovatelka měla reálnou možnost požádat o udělení azylu v Polsku, které je bezpečnou třetí zemí ve smyslu § 2 odst. 2 zákona o azylu, a nelze na něj vztáhnout v případě stěžovatelky překážky vycestování dle § 91 téhož zákona. Žalovaný správní orgán tak nikterak nepochybil, když shledal žádost stěžovatelky o udělení azylu zjevně nedůvodnou dle ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a krajský soud správně vyslovil s jeho rozhodnutím souhlas. Nejvyšší správní soud se s přijatým právním závěrem ve věci ztotožňuje.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že žalovaný a krajský soud nesprávně hodnotily, zda v jejím případě jsou splněny zákonné podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu a podmínky pro vztažení překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud konstatuje, že pokud je žádost o azyl zamítnuta správním orgánem jako zjevně nedůvodná dle ustanovení § 16

zákona o azylu, nelze současně rozhodnout o splnění podmínek podle ustanovení § 12 zákona o azylu, neboť správní orgán rozhodl konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého ze zákonných důvodů pro udělení azylu. Splněním podmínek uvedeného ustanovení ze strany stěžovatelky se nemohl zabývat ani krajský soud v rámci přezkumu rozhodnutí žalovaného. Stejně tak se krajský soud nezabýval otázkou existence překážek vycestování dle § 91 zákona o azylu, neboť žalovaný o existenci či neexistenci překážek vycestování v předmětné věci v souladu se zákonem o azylu vůbec nerozhodoval. Z ustanovení § 28 zákona o azylu (pokud bude rozhodnuto o neudělení nebo odnětí azylu, ministerstvo v rozhodnutí uvede, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování) totiž plyne, že výrok o překážce vycestování není obligatorní náležitostí rozhodnutí, kterým se rozhoduje o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné.

Co se týče námítky stěžovatelky o vadě řízení před žalovaným spočívající v nedostatečně provedeném dokazování, má Nejvyšší správní soud za to, že žalovaný provedl ve věci řádné dokazování, když pro rozhodnutí si opatřil dostatek podkladů (vycházel především z tvrzení stěžovatelky uváděných v žádosti o udělení azylu ze dne 14. 8. 2003 a v pohovoru k důvodům této žádosti ze dne 21. 8. 2003), na jejichž základě zjistil přesně a úplně skutkový stav věci, který rozebral v kontextu platné právní úpravy a dospěl k závěrům uvedeným v rozhodnutí. Rovněž krajský soud vycházel z dostatečných pokladů potřebných pro rozhodnutí a dospěl ke stejným právním závěrům jako žalovaný. Nejvyšší správní soud přijaté závěry ve věci sdílí a v řízení neshledal vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Stěžovatelka v kasační stížnosti dále uvádí, že krajský soud nesprávně posoudil otázku porušení ustanovení správního řádu žalovaným v řízení o udělení azylu, v čemž stěžovatelka spatřuje důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud má za to, že krajský soud postupoval v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s., když přezkoumal rozhodnutí správního orgánu v mezích žalobních bodů, přičemž namítané porušení ustanovení správního řádu neshledal. Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně popsal průběh řízení o udělení azylu, právní a skutková zjištění ve věci, hodnocení důkazů a konečná stanoviska. Odůvodnění rozhodnutí žalovaného tak splňuje náležitosti dle § 47 odst. 3 správního řádu. Krajský soud se v napadeném rozsudku dostatečným způsobem vypořádal se všemi žalobními námitkami stěžovatelky, přičemž neshledal tvrzené nedostatky a porušení, odůvodnění rozsudku poskytuje dostatečnou skutkovou a právní oporu jeho výroku. Proto Nejvyšší správní soud neshledal důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatků důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Zde soud podotýká, že stěžovatelka sice formálně podřadila vytýkané vady pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., obsahově se však jedná opětovně o vady spadající pod písm. b) citovaného ustanovení. Ani v tomto bodu však splnění důvodů kasační stížnosti Nejvyšší správní soud neshledal.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížností.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s.ř.s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. června 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu